

Staatsbosbeheer Oostvaardersplassen
Postbus 2
3800 AA AMERSFOORT

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

Verzenddatum
18 september 2019

Bijlagen
1

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2466939

Onderwerp

Vergunning doden van edelherten in de Oostvaardersplassen vanaf 1 januari 2020

Geachte heer/mevrouw,

Op 20 augustus 2019 hebben wij uw aanvraag voor een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) ontvangen voor het doden van edelherten in de Oostvaardersplassen.

De activiteit vindt plaats op het grondgebied van de provincie Flevoland. Gedeputeerde Staten van Flevoland zijn daarom gelet op artikel 1.3 lid 1 van de Wet natuurbescherming het bevoegd gezag. Wij hebben uw aanvraag beoordeeld op basis van de in de artikelen 2.7 en 2.8 van de Wnb genoemde voorwaarden en criteria, op grond waarvan een ontheffing kan worden verleend. Bijgevoegd treft u ons besluit aan.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

mr. drs. T. van der Wal

L. Verbeek

Besluit van GEDEPUTEERDE STATEN van Flevoland op een verzoek voor een vergunning op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming (Wnb)

Inhoudsopgave

- A. Besluit
- B. Motivering besluit
- B.1 Onderwerp van de aanvraag
- B.2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming
- B.3 Beleid Provincie Flevoland
- B.4 Inhoudelijke beoordeling
- B.5 Conclusie
- C. Kennisgeving en afschriften
- D. Bezwaar
- E. Ondertekening

Bijlage 1: Informatieblad bezwaarprocedure Gedeputeerde Staten van Flevoland

A. Besluit

Gedeputeerde Staten van Flevoland **HEBBEN BESLOTEN**, op grond van artikel 2.7 lid 2 van de Wnb, een vergunning te verlenen aan:

Staatsbosbeheer

Postbus 2

3800 AA Amersfoort

voor het afschieten van edelherten met geweer en gebruikmaking van geluiddemper in Natura 2000-gebied Oostvaardersplassen en in de gebieden daaromheen die voor de edelherten rechtstreeks te bereiken zijn (Kotterbos, Oostvaardersbos, Oostvaardersveld en Hollandse Hout, ten zuiden van de Torenavalkweg). Deze vergunning heeft een directe relatie met de ontheffing met kenmerk 2461473, gelijktijdig met deze vergunning afgegeven.

Aan deze vergunning worden de volgende voorschriften verbonden:

Tijden van afschot

1. Het is toegestaan na zonsondergang en voor zonsopkomst van de ontheffing gebruik te maken. Er dient echter tussen zonsondergang en zonsopkomst een aaneengesloten periode van minimaal 8 uur rust aangehouden te worden, waarbinnen geen afschot plaats vindt. Het afschot van de edelherten mag plaats vinden in de periode 1 augustus tot 15 maart. Tussen 1 februari en 15 maart vindt geen afschot plaats binnen de verstoringsafstand van de broedlocaties van de dan mogelijk al broedende broedvogelsoorten in de moeraszone. Dit betreft de soorten aalscholver, lepelaar, roerdomp en zeearend, die in de moeraszone broeden. Op basis van de profielendocumenten van deze vogelsoorten van het ministerie van LNV wordt uitgegaan van een maximale verstoringsafstand van ca. 300 meter. In werkelijkheid zal deze afstand naar verwachting kleiner zijn omdat uitsluitend wordt geschoten met geluiddempers, wat de impact op de omgeving beperkt. Voor 1 februari van ieder jaar levert SBB een kaart met de bekende broedlocaties van de betreffende soorten aan. Deze wordt gestuurd aan wetnatuurbescherming@flevoland.nl en aan de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek via oostvaardersplassen@ofgv.nl.
2. Het afschot mag ook plaatsvinden op zon- en feestdagen.

Doelstand en termijn vergunning

3. De doelstand voor het aantal edelherten is conform het Faunabeheerplan 500 dieren.
4. De vergunning is geldig van 1 januari 2020 t/m 31 december 2023.

Tellingen en bepaling afschot

5. Ieder voorjaar en najaar wordt aan de hand van een telling het aantal edelherten bepaald.
6. Binnen een maand na afloop van een telling worden de resultaten hiervan aangeleverd aan de provincie via wetnatuurbescherming@flevoland.nl. Hierbij dient het aantal getelde dieren indien mogelijk onderverdeeld te worden naar geslacht en leeftijd.

7. Zodra uit de tellingen blijkt dat het aantal edelherten, rekening houdend met de aanwas, onder de doelstand van 500 dieren komt, wordt niet eerder weer begonnen met afschot totdat het aantal dieren boven de 500 is. Voor de bepaling van het aantal af te schieten dieren vanaf 1 januari 2020 (als de ontheffing start) dient uitgegaan te worden van de aantallen edelherten op grond van de najaarstelling in oktober 2019 minus het afschot na die tijd tot 1 januari 2020.
8. Voorschriften 1 en 7 zijn niet van toepassing op het afschot van zieke en/of gewonde dieren, deze mogen indien noodzakelijk te allen tijde worden afgeschoten.
9. Er wordt gestreefd naar een geslachtsverhouding waarbij een gezonde en duurzame populatie mogelijk is.

Overig

10. Er wordt een monitoringsverplichting opgelegd om significante verslechtering van foerageergebieden van kwalificerende vogelsoorten te voorkomen, op grond waarvan indien nodig kan worden bijgestuurd. Met dit hand-aan-de-kraan principe kan significante verslechtering uiteindelijk met zekerheid voorkomen worden.
 - a) Er moet een vegetatie(structuur)kartering uitgevoerd worden in 2021 en 2023. In het kader van de van de monitoring van de vergunning voor het afschot in verband met de reset grote grazers zoals afgegeven in 2018, is in 2019 de eerste kartering uitgevoerd. Van belang is dat de kartering op een vergelijkbare wijze wordt uitgevoerd als de kartering van 2019, zodat de resultaten vergelijkbaar zijn.
 - b) Na uitvoering van iedere bovengenoemde vegetatiestructuurkartering worden - zodra deze beschikbaar zijn - de vogeltelgegevens van de reguliere vogeltellingen van dat jaar vergeleken met die van de jaren voorafgaand aan de reset grote grazers.
 - c) Aan de hand van bovenstaande gegevens maakt een ter zake kundige ecooloog een analyse met betrekking tot de vraag of een afname van aantallen ganzen of smienten te relateren is aan een afname aan geschikt foerageergebied als gevolg van het afschot van de edelherten.
 - d) Indien uit bovenstaande analyse blijkt dat er een risico is op significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen voor een of meerdere soorten ganzen of de smient, dan wordt dit zo spoedig mogelijk gemeld aan de provincie via wetnatuurbescherming@flevoland.nl en Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek via oostvaardersplassen@ofgv.nl. In afstemming met de provincie wordt dan besloten op welke wijze de achteruitgang van de betreffende soort(en) gestopt kan worden, bijvoorbeeld door verruigd grasland terug te zetten in grasland dat geschikt is als foerageergebied voor de betreffende soort(en), zoals door maaien, of door het aantal grote grazers in het gebied te verhogen.

B. Motivering besluit

B.1 Onderwerp aanvraag

Op 20 augustus 2019 hebben wij een aanvraag voor een vergunning, in het kader van de Wnb artikel 2.7, ontvangen van Staatsbosbeheer voor het afschieten van edelherten in Natura 2000-gebied Oostvaardersplassen en in de gebieden daaromheen die voor de edelherten rechtstreeks te bereiken zijn (Kotterbos, Oostvaardersbos, Oostvaardersveld en Hollandse Hout, ten zuiden van de Torenavalkweg). Het afschot vindt plaats teneinde invulling te geven aan het door de provincie 11 juli 2018 vastgestelde Beleidskader beheer Oostvaardersplassen. In het door de provincie vastgestelde Beleidskader beheer Oostvaardersplassen wordt voor de komende jaren uitgegaan van 1.500 grote grazers. Om echter ruimte te geven aan een vlot herstel van grasgroei en vegetatietypen en -structuren en floraherstel en meer 'werkruimte' te creëren voor de diverse uit te voeren inrichtingsmaatregelen in de komende jaren gaat het Beleidskader beheer Oostvaardersplassen uit van 1.100 dieren aan het einde van de winter, waarvan ongeveer 500 edelherten. Dat betekent dat afschot van edelherten zal plaatsvinden tot de doelstand van 500 dieren is bereikt.

Voor het afschot van edelherten in het kader van de reset grote grazers is door Gedeputeerde Staten een opdracht in het kader van artikel 3.18 Wet natuurbescherming aan Staatsbosbeheer verleend. In deze opdracht is aangegeven onder welke voorwaarden het afschot kan plaatsvinden. Op 1 januari 2020 vervalt deze opdracht. Vanaf 1 januari 2020 zal een ontheffing worden verleend, met als basis het Faunabeheerplan Flevoland 2019-2023, waarin het beheer van de populatie edelherten na de reset voor de komende jaren is geregeld. De effecten van het afschot van edelherten in het kader van de reset grote grazers op de kwalificerende soorten van het Natura 2000-gebied Oostvaardersplassen zijn getoetst in een voortoets opgesteld door Sweco 'Toetsing reset grote grazers aan de Wet natuurbescherming', datum 29 augustus 2018. Daarnaast is door Sweco een notitie gemaakt met een beschouwing van eventuele cumulatieve effecten van andere vergunde projecten en/of vastgestelde plannen. Tot slot is het addendum bij de beoordeling betrokken dat Sweco heeft gemaakt naar aanleiding van enkele reacties van partijen op de voortoets van Sweco. Tezamen vormen deze rapporten de passende beoordeling. Op grond van deze passende beoordeling zijn de effecten van de voorgenomen activiteit beoordeeld.

B.2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

De Wnb is per 1 januari 2017 het nationale wettelijke kader voor toetsing van activiteiten, plannen, projecten en handelingen met mogelijke gevolgen voor de belangrijkste natuurwaarden van de speciale beschermingszones (SBZ's) aangewezen onder de Vogelrichtlijn.

Het afschot van edelherten zal in de Oostvaardersplassen plaatsvinden, voor het grootste deel binnen het Natura 2000-gebied Oostvaardersplassen. Dit gebied is op 23 december 2009 (kenmerk PDN/2009-078) definitief aangewezen als speciale beschermingszone in het kader van de Vogelrichtlijn voor de volgende soorten:

Broedvogels:

Dodaars, aalscholver, roerdomp, woudaap, kleine zilverreiger, grote zilverreiger, lepelaar, bruine kiekendief, blauwe kiekendief, porseleinhoen, blauwborst, snor, rietzanger en grote karekiet.

Niet-broedvogels:

Grote zilverreiger, lepelaar, wilde zwaan, kolgans, grauwe gans, brandgans, bergeend, smient, krakeend, wintertaling, pijlstaart, slobbeend, tafeleend, kuifeend, nonnetje, zeearend, kluut, kempaan en grutto.

Deze vergunning wordt afgegeven voor de werkzaamheden op het grondgebied van Flevoland. Gedeputeerde Staten van Flevoland zijn in overeenstemming met artikel 1.3 lid 1 van de Wet natuurbescherming bevoegd gezag. Het is op basis van artikel 2.7, tweede lid, Wet natuurbescherming verboden zonder vergunning van Gedeputeerde Staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstoring effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen. Op grond van artikel 2.7, derde lid, Wet natuurbescherming verlenen GS een vergunning als bedoeld in het tweede lid uitsluitend indien is voldaan aan:

- a. artikel 2.8, met uitzondering van het negende lid, wanneer de vergunning betrekking heeft op een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, of
- b. artikel 2.8, negende lid, wanneer zij betrekking heeft op andere handelingen dan projecten als bedoeld in onderdeel a.

De voorgenomen activiteit betreft het afschieten van edelherten als onderdeel van het beheer van de populatie edelherten na uitvoering van de reset grote grazers. Deze activiteit wordt aangemerkt als een project dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor het Natura 2000-gebied Oostvaardersplassen.

B.3 Beleidsuitgangspunten Provincie Flevoland Omgevingsverordening Flevoland

In de Omgevingsverordening Flevoland zijn door Provinciale Staten regels gesteld ter invulling van de taken die de Provincie Flevoland heeft voortvloeiende uit de Wet natuurbescherming.

Beleidsregels Wet natuurbescherming Flevoland 2016

De beleidsuitgangspunten voor het verlenen van ontheffingen/ opdrachten van de Wet natuurbescherming zijn opgenomen in de Beleidsregels Wet natuurbescherming Flevoland 2016.

Beleidskader beheer Oostvaardersplassen

Op 11 juli 2018 hebben Provinciale Staten besloten om het advies beheer Oostvaardersplassen van de commissie van Geel vast te stellen als Beleidskader beheer Oostvaardersplassen. In dit beleidskader is geconstateerd dat de ontwikkeling van de populaties grote grazers, de ontwikkeling in het welzijn van de dieren, de wintersterfte en de effecten op natuur en landschap, aanleiding zijn om zowel het aantal grote grazers, als het beheer te veranderen. Daarbij is als doel geformuleerd: behoud van een levensvatbare populatie grote grazers in het gebied met het oog op begrazing van het grasland voor Natura 2000-doelen en vanwege de zelfstandige natuur- en landschapswaarden van de kuddes, het waarborgen van het welzijn van de grote grazers en het voorkomen van onnodig lijden van deze dieren. Hierbij wordt een omvang van de populatie gegeven van 1.100 grote herbivoren (runderen, paarden, edelherten). Dit aantal zou kunnen toenemen tot 1.500.

Faunabeheerplan

Op 1 januari 2019 is het Faunabeheerplan Flevoland 2019-2023 (FBP) van kracht geworden. Gelijktijdig met deze vergunning heeft de provincie Flevoland aanvullend hierop het hoofdstuk edelhert van dit FBP goedgekeurd. De inhoud van dit hoofdstuk edelhert is een uitwerking van het vervolgsbeleid n.a.v. het door de provincie Flevoland vastgestelde Beleidskader beheer Oostvaardersplassen.

Beheerplan Natura 2000 Oostvaardersplassen, 2015

In oktober 2015 is het Natura 2000-beheerplan Oostvaardersplassen vastgesteld. In het Natura 2000-beheerplan worden de grote grazers beschouwd als een integraal onderdeel van het ecosysteem met een zelfstandige waarde. Zij zijn een belangrijk onderdeel van het systeem omdat zij, met hun begrazing, zorgen voor geschikte omstandigheden voor Natura 2000-doelsoorten. Het beheer van de grote grazers in de Oostvaardersplassen valt niet onder het Natura 2000-beheerplan. Het beheer van de dieren is geregeld in het vigerende Managementplan Oostvaardersplassen van Staatsbosbeheer en het Faunabeheerplan. Het Natura 2000-beheerplan geeft aan dat voor grote grazers en Natura 2000 de doelen concreet zijn gemaakt en vastgesteld in de Tweede Kamer. Daarmee worden ze in dit beheerplan als nevens geschikt beschouwd. Wanneer uit monitoring blijkt dat begrazing door grote herbivoren, tegen de verwachting in, het behalen van de Natura 2000-doelen structureel en op lange termijn in de weg staat (zoals nu het geval is), zal er opnieuw naar deze aanpak gekeken moeten worden.¹ Het Natura 2000-beheerplan zal geactualiseerd worden. De procedure hiertoe start najaar 2019.

B.4 Inhoudelijke beoordeling

Achtergrond

Op 1 januari 2017 is de met ingang van de Wet natuurbescherming de verantwoordelijkheid voor het Natura 2000-gebied Oostvaardersplassen overgegaan van het rijk naar de provincie Flevoland. De Begeleidingscommissie beheer Oostvaardersplassen is in november 2017 ingesteld door Gedeputeerde Staten van Flevoland. De commissie had als opdracht om invulling te geven aan richtinggevendende uitspraken van Provinciale Staten van februari 2017 over de toekomst van het gebied.

¹ P. 22-24 Natura 2000-beheerplan Oostvaardersplassen

In april 2018 is het Advies Beheer Oostvaardersplassen uitgebracht (rapport Van Geel). Hieruit blijkt onder andere dat voor het behouden en behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied de Oostvaardersplassen een aanpassing van het beleid plaats moet vinden. Op 11 juli 2018 hebben Provinciale Staten besloten om het advies beheer Oostvaardersplassen van de commissie van Geel vast te stellen als Beleidskader beheer Oostvaardersplassen. Een van de voorgestelde beheersmaatregelen betreft een reset van de grote grazers in het gebied. Onderdeel hiervan is dat het aantal edelherten in het gebied teruggebracht moet worden. Hiertoe is op 19 september 2018 op grond van artikel 3.18, lid 1 Wnb een opdracht aan Staatsbosbeheer gegeven voor het doden van edelherten met gebruikmaking van het geweer, voorzien van demper en met gebruikmaking van nachtzichtapparatuur. Deze opdracht vervalt per 1 januari 2020. Voor de periode hierna zal een ontheffing worden afgegeven, waarin het afschot in verband met het beheer van de populatie edelherten in het gebied voor de komende jaren is geregeld. Op 2 november 2018 is tevens een vergunning op grond van de Wnb voor het afschot verleend voor de reset grote grazers. Ook deze verloopt op 1 januari 2020. In onderhavige vergunning worden de effecten van het afschot in verband met het beheer van de populatie edelherten op de Natura 2000 instandhoudingsdoelen van het gebied voor de jaren na 1 januari 2020 beoordeeld.

Beoordeling effecten

Op grond van artikel 2.7, tweede lid, Wnb is het verboden zonder vergunning van Gedeputeerde Staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen. Vergunningplichtig zijn dus alleen projecten of andere handelingen die:

- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren;
- een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

Afschot van edelherten in de Oostvaardersplassen kan tot gevolg hebben dat de voor het Natura 2000-gebied kwalificerende vogelsoorten tijdelijk verstoord kunnen worden. Van een significante verstoring in de zin van artikel 2.7, tweede lid, Wnb is alleen sprake indien de verstoring zodanig is dat daardoor de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende soort(en) in het geding is. Afname van het aantal edelherten door beheer van de populatie kan ertoe leiden dat, vanwege bijv. verruiging van de vegetatie, de omvang en/of kwaliteit van het leefgebied van de voor het Natura 2000-gebied kwalificerende vogelsoorten verslechtert. In de bij de vergunningaanvraag aangehaalde ²voortoets van Sweco is beschreven wat de mogelijke effecten van de voorgenomen handelingen zijn op de kwalificerende vogelsoorten van het Natura 2000-gebied Oostvaardersplassen. Daarnaast is door Sweco een ³notitie gemaakt met een beschouwing van eventuele cumulatieve effecten van andere vergunde projecten en/of vastgestelde plannen. Tot slot is het ⁴addendum bij de beoordeling betrokken dat Sweco heeft gemaakt naar aanleiding van enkele reacties van partijen op de voortoets van Sweco. Tezamen vormen deze rapporten de passende beoordeling op grond waarvan de beoordeling van de effecten van de voorgenomen activiteit zijn beoordeeld.

Geen significante verstoring

Broedvogels

In de passende beoordeling van Sweco wordt geconcludeerd dat een significante verstoring in relatie tot de instandhoudingsdoelstellingen van de voor het Natura 2000-gebied kwalificerende broedvogelsoorten kan worden uitgesloten omdat afschot uitsluitend plaatsvindt buiten het broedseizoen. Voor vroeg broedende kwalificerende broedvogelsoorten in het moerasgebied zijn voorschriften opgenomen om te voorkomen dat deze soorten verstoord kunnen worden.

² Rapport "Toetsing reset grote grazers aan de Wet natuurbescherming" (voortoets) van 29 augustus 2018

³ Notitie "Cumulatietoets reset grote grazers Oostvaardersplassen" (cumulatietoets) van 29 oktober 2018

⁴ Addendum Toetsing reset grote grazers aan de Wet natuurbescherming" (addendum) van 31 oktober 2018

Niet-broedvogels

In de passende beoordeling van Sweco wordt geconcludeerd dat een significante verstoring in relatie tot de instandhoudingsdoelstellingen van de voor het Natura 2000-gebied kwalificerende niet-broedvogelsoorten kan worden uitgesloten. Gezien de beperkte duur en intensiteit van de verstoring en de aanwezige uitwijkmogelijkheden binnen het grazige gebied, zal er geen sprake zijn van een afname in de aantallen foeragerende niet-broedvogels in het gebied door het afschot. In de vergunning voor het afschot van edelherten in het kader van de reset grote grazers zijn als extra waarborg enkele monitoringsverplichtingen opgenomen. Uit de resultaten van deze monitoring blijkt dat als gevolg van het afschot in het kader van de reset grote grazers geen sprake is geweest van verstoring van kwalificerende soorten niet-broedvogels. Er is geen vluchtgedrag van (groepen) ganzen en eenden of andere soorten kwalificerende niet-broedvogels waargenomen en de aantallen vogels in het gebied waren niet significant anders dan in de jaren voor de reset, waarin overigens ook afschot van edelherten in het kader van vroeg reactief beheer plaatsvond.

Geen significante verslechtering kwaliteit leefgebied

Broedvogels

Voor de meeste broedvogels lagen de aantallen in 1998 hoger dan de meest recente tellingen in 2016. Dit is waarschijnlijk een resultaat van de hogere vegetatie en struweel in het moerasgebied door een lagere begrazingsdruk. Moerasvogels als dodaars, roerdomp, porseleinhoen, blauwborst, snor, rietzanger en grote karekiet hebben allen profijt van verminderde rietbegrazing door grote grazers. Verminderde rietbegrazing leidt daarbij naar verwachting tot een combinatie van hoger riet waarvan soorten als roerdomp en grote karekiet profiteren, en kort begraasd riet waarvan met name bijvoorbeeld dodaars kan profiteren. In de voortoets van Sweco wordt geconcludeerd dat een significant effect in relatie tot de instandhoudingsdoelstellingen van deze kwalificerende broedvogelsoorten kan worden uitgesloten. Dit geldt ook voor de blauwe en bruine kiekendief, die vooral zullen profiteren van de toename van variatie in de vegetatiestructuur als gevolg van een verminderde begrazingsdruk. Een verbetering van de rietstructuur en kwaliteit van het riet door verminderde betreding door edelherten heeft een positief effect op met name bruine kiekendief. In de voortoets van Sweco wordt geconcludeerd dat een significant effect in relatie tot de instandhoudingsdoelstellingen van deze kwalificerende broedvogelsoorten kan worden uitgesloten.

Niet-broedvogels

Ganzen, wilde zwaan en smient

Door de verminderde begrazingsdruk zal het areaal aan kort eiwitrijk gras verminderen. Dit kan leiden tot een afname van de aantallen brandganzen, die kort gras prefereren. Het aantal brandganzen was in 1998 veel lager (tabel 2.4) wat mede het gevolg zal zijn van een combinatie van minder geschikt gras en een kleiner grazig areaal. De grauwe gans kan mogelijk van de ontwikkelingen profiteren, gezien de uitbreiding van wat ruiger grasland die deze soort preferereert. Bij verdergaande verruiging kan het areaal aan geschikt foerageergebied wel weer afnemen, maar dat is binnen een periode van twee jaar nog niet te verwachten. In dit kader is het niet te verwachten dat het aantal grauwe ganzen als gevolg van de beoogde reductie zullen afnemen. De kolgans en smienten hebben eveneens voorkeur voor kortgrazige vegetatie. Vermoedelijk door concurrentie met de brandgans hebben deze soorten veel minder geprofiteerd van de toegenomen begrazingsdruk. Afname in begrazingsdruk zal dan ook weinig invloed hebben op de populaties van deze soorten. Dit geldt naar verwachting ook voor de smient. Het aantal wilde zwanen is dusdanig laag, dat deze naar verwachting geen relatie heeft met de draagkracht van het gebied. Vermindering van de begrazingsdruk zal naar verwachting voor deze soort niet leiden tot een verdere afname. Vanwege de complexiteit van de interactie tussen grote grazers de vegetatie en de verschillende soorten ganzen en smienten, alsmede de invloed van exogene factoren zoals het weer en ontwikkelingen in de broed- en foerageergebieden buiten de Oostvaardersplassen, zijn de gevolgen van de reset niet met volledige zekerheid te voorspellen. Er wordt een monitoringsverplichting voorgesteld op grond waarvan kan worden bijgestuurd (voorschrift 12).

Met de voorgestelde monitoring wordt zowel tijdens de periode van afschot als in de jaren daarna gewaarborgd dat effecten zo veel als mogelijk worden beperkt en aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van kwalificerende vogelsoorten als gevolg van het afschot van edelherten in het kader van het beheer van de populatie edelherten na de reset grote grazers kan worden uitgesloten.

Eenden

De meeste eendensoorten verblijven in het moeraskerngebied van de OVP. Hierop zijn geen effecten te verwachten van een vermindering van de begrazingsdruk.

Steltlopers

Voor de meeste overige kwalificerende waadvogels is het van belang dat de grote grazers de vegetatie langs de oevers van de poelen kort houden. Zilverreigers en lepelaars maar ook foeragerende dodaars, profiteren van kort begraasd riet door de grotere voedselrijkdom in de door het gebied verspreide poelen en plassen. De afname van de begrazingsdruk leidt tot een toenemende ontwikkeling van moerasvegetatie langs de plassen en watergangen, die in het grazige gebied aanwezig zijn. Dit kan leiden tot een afname van de geschiktheid van het foerageergebied voor lepelaar, grote zilverreiger en kluut, maar dit leidt niet tot een significant effect op deze soorten. De grutto en kempfaan prefereren een wat minder intensief begraasd grasland. Door de afname van de begrazingsdruk kan de geschiktheid van delen van het grasland mogelijk toenemen. Tegelijkertijd zal door verdere verruiging het areaal aan geschikt foerageergebied afnemen. In een periode van twee jaar is dit nog niet te verwachten.

Zeearend

Zeearenden foerageren in het grazige gebied met name op jonge ganzen en in mindere mate op kleine zoogdieren. Op de zeearend zijn geen negatieve effecten te verwachten van de reductie van de begrazingsdruk. Het aantal geschikte prooidieren zal er niet wezenlijk door veranderen. Verstoring als gevolg van het afschot in de buurt van het moeras blijft beperkt tot de periode 1 augustus tot 1 februari.

Cumulatie

Uit artikel 2.7 en 2.8 van de Wet natuurbescherming volgt dat een onderzoek naar cumulatie niet vereist is, omdat het hier gaat om een zogenaamde andere handeling. Desalniettemin is door Sweco een beschouwing gemaakt van eventuele effecten van andere projecten of plannen die kunnen cumuleren met de effecten van de reductie van het aantal edelherten in de Oostvaardersplassen door middel van afschot als gevolg van de voorgenomen reset grote grazers.

Afbakening

De afname van de begrazingsdruk leidt tot een toenemende ontwikkeling van moerasvegetatie langs de plassen en watergangen, die in het grazige gebied aanwezig zijn. Dit kan leiden tot een afname van de geschiktheid van het foerageergebied voor lepelaar, grote zilverreiger en kluut. Voor deze soorten wordt hieronder een cumulatiebeoordeling gegeven. Hierbij is alleen gekeken naar cumulatie met projecten waarvoor eveneens een verslechtering voor de betreffende soorten is te verwachten. Volgens vaste jurisprudentie (zie ook bijv. ABRvS 16 april 2014, ECLI:NL:RVS:2014:1312) hoeven hierbij alleen projecten meegenomen te worden waarvoor reeds een Wnb-vergunning is verleend, maar die nog niet of slechts ten dele zijn uitgevoerd, en die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied kunnen hebben. Concreet gaat het voor de Oostvaardersplassen hierbij alleen om de moerasreset. Naast de moerasreset spelen er nog meer plannen of projecten in en rond het Oostvaardersplassengebied, zoals beschuttings- en vernattingsmaatregelen en recreatieve maatregelen in het kader van o.a. het project Oostvaardersplassen Almere. Deze maatregelen zijn echter inmiddels afgerond of nog niet vergund op grond van de Wnb. Voor de cumulatiebeoordeling in het kader van het afschot van de edelherten zijn deze maatregelen derhalve niet relevant.

Beoordeling cumulatie

Grote zilverreiger, lepelaar en kluut

Uit de beschouwing van Sweco blijkt dat de moerasreset kan leiden tot een beperkt negatief effect op het leefgebied van de grote zilverreiger, lepelaar en kluut. Als gevolg van de vernattingsmaatregelen in de ondiepe zones van de nieuw aan te leggen plassen zullen tevens positieve effecten optreden op de omvang en/of kwaliteit van het leefgebied van de betreffende soorten. De totale cumulatie van effecten in samenhang met het afschot leidt in dit kader niet tot significant negatieve effecten in relatie tot de instandhoudingsdoelen. Daarnaast hebben de effecten van de moerasreset en het afschot betrekking op andere functies van het leefgebied (resp. broed- of foerageergebied), waardoor er geen overlap is in de uitwijkmogelijkheden vanuit beide functies.

Stikstof

Bij het afschot van het afschot is alleen sprake van de inzet van enkele auto's en materieel voor het verzamelen van kadavers. Dit kan lokaal leiden tot een beperkte emissie van stikstof. Dit zal niet leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van voor stikstofdepositie gevoelige habitattypen en/of leefgebieden van soorten in stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige Natura 2000-gebied (PAS-gebied) is het Naardermeer op >15 km afstand van de Oostvaardersplassen. Effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn op een zodanig grote afstand met zekerheid uitgesloten.

B.5 Conclusie

Op basis van voorgaande wordt geconcludeerd dat als gevolg van de voorgenomen activiteit een significante verstoring van voor het Natura 2000-gebied Oostvaardersplassen aangewezen vogelsoorten is uitgesloten. Een significante verslechtering van het leefgebied van kwalificerende vogelsoorten wordt niet verwacht, maar is zonder mitigerende maatregelen mogelijk niet met zekerheid uitgesloten. In het besluit worden derhalve mitigerende maatregelen voorgeschreven waarmee een significante verslechtering van het leefgebied van kwalificerende soorten met zekerheid kan worden uitgesloten. De voorschriften bevatten onder andere enkele hand-aan-de-kraan bepalingen, waardoor tijdig kan worden ingegrepen en bijgesteld indien dit noodzakelijk blijkt. Geconcludeerd wordt dat - mede met toepassing van de mitigerende maatregelen die zijn voorgeschreven - voldoende rekening wordt gehouden met de gevolgen die de handeling kan hebben voor het Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied. Door toepassing van de mitigerende maatregelen die zijn voorgeschreven kunnen significante gevolgen bovendien ook op voorhand worden uitgesloten. De aangevraagde vergunning op grond van artikel 2.7, tweede lid, Wet natuurbescherming kan daarom verleend worden.

C. Kennisgeving en afschriften

Van dit besluit zal conform artikel 3:42 tweede lid van de Algemene wet Bestuursrecht door ons kennis worden gegeven door middel van publicatie in de kranten Flevopost Lelystad en Almere dichtbij en op de website van de provincie Flevoland. Afschriften van dit besluit worden verzonden aan:

- gemeente Lelystad en Almere;
- Staatsbosbeheer;
- Omgevingsdienst Flevoland, Gooi- en Vechtstreek;

D. Bezwaar

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na datum van verzending van deze brief schriftelijk bij ons bezwaar maken. Uw bezwaarschrift dient ondertekend te zijn en voorzien van uw naam en adres, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden van het bezwaar. Nadere informatie over de bezwaarprocedure treft u aan in het hierna volgende informatieblad.

E. Ondertekening

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

mr. drs. T. van der Wal

L. Verbeek

Informatieblad bezwaarprocedure Gedeputeerde Staten van Flevoland

Bezwaar

Tegen onze besluiten kunt u op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht binnen zes weken na datum van verzending ervan bij ons schriftelijk bezwaar maken. Uw bezwaarschrift dient ondertekend en voorzien te zijn van uw naam en adres, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden van het bezwaar. U dient het bezwaar in op onze website <https://www.flevoland.nl/loket/producten/bezwaar-tegen-beslissing-provincie-6365>.

Verzoek om voorlopige voorziening

Wanneer u van mening bent dat, in afwachting van de behandeling van uw bezwaarschrift, een voorlopige voorziening moet worden getroffen, kunt u een verzoek daartoe indienen bij de voorzieningenrechter. Het adres is Rechtbank Midden-Nederland, Afdeling Bestuursrecht, voorlopige voorzieningen, Postbus 16005, 3500 DA Utrecht. Uw verzoek om voorlopige voorziening wordt pas in behandeling genomen wanneer u griffierecht heeft betaald. De rechtbank laat u weten hoe hoog het griffierecht is en op welke wijze u dit kunt overmaken.

Overslaan van de bezwaarschriftenprocedure

Op grond van artikel 7:1a van de Algemene wet bestuursrecht kunt u in uw bezwaarschrift aangeven dat u de bezwaarschriftenprocedure wilt overslaan en rechtstreeks in beroep wilt gaan bij de bestuursrechter. In artikel 7:1 a tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat wij een dergelijk verzoek in ieder geval moeten afwijzen wanneer: A) het bezwaarschrift is gericht tegen het niet op tijd nemen van een besluit. B) tegen het besluit door een andere belanghebbende ook een ander bezwaarschrift is ingediend waarin zo'n verzoek niet is gedaan en dit bezwaarschrift ontvankelijk is. Wij stemmen alleen in met het verzoek om de bezwaarschriftenprocedure over te slaan, wanneer de zaak daarvoor geschikt is. Wanneer dit het geval is, zenden wij het bezwaarschrift door aan de bevoegde rechter.

Proceskostenvergoeding

Tot slot wijzen wij u er nog op dat u op grond van artikel 7:15, tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht bij ons - voordat wij een besluit hebben genomen op uw bezwaarschrift - een verzoek kunt indienen om de kosten die u redelijkerwijs in verband met de behandeling van uw bezwaarschrift moet maken, te vergoeden. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om kosten van rechtsbijstand, kosten van een getuige/deskundige; reis- en verblijfkosten, kosten van uittreksels uit openbare registers, telefoongesprekken. Bij het indienen van zo'n verzoek moet u het bedrag van de vergoeding aangeven en stukken overleggen waaruit blijkt dat u deze kosten daadwerkelijk heeft gemaakt. Bij het besluit dat wij op het bezwaarschrift nemen, wordt tegelijkertijd een besluit genomen op een ingediend verzoek om vergoeding van de kosten.